

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Tdo/19/2014
Identifikačné číslo spisu:	4211010115
Dátum vydania rozhodnutia:	30.04.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Kostolanská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:4211010115.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Serbovej a sudcov JUDr. Milana Lipovského a JUDr. Aleny Šiškovéj v trestnej veci obvineného O. J. pre zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Trestného zákona na neverejnom zasadnutí 30. apríla 2014 v Bratislave o dovolaní obvineného O. J., ktoré podal prostredníctvom ustanovenej obhajkyne JUDr. Ruženy Szabóovej, proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre zo 7. mája 2013, sp.zn. 2To 35/2013, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Trestného poriadku dovolanie obvineného O. J. sa o d m i e t a .

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Komárno z 31. januára 2013, sp. zn. 2T 27/2011, bol obvinený O. J. uznaný za vinného zo zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Trestného zákona na skutkovom základe, že

dňa 18. novembra 2010 v presne nezistených doobedňajších hodinách v Marcelovej na Hlavnej ulici v rodinnom dome č. 462/91 pod vplyvom alkoholu, žiadal svoju sestru I. Z., ktorá bola nútená v dome navštevovať a starať sa o tam bývajúceho bezvládneho otca, aby mu dala peniaze, lebo inak ju zabije, pozabíja celú jej rodinu a podreže tiež jej syna, pod touto hrozbou mu následne so strachom dala nejaké drobné eurá, ktoré mala pri sebe, pričom poškodená zo strachu pred ním ušla z domu.

Za to mu bol podľa § 189 ods. 2 Tr. zák., § 37 písm. m/, § 38 ods. 2, ods. 4 Tr. zák. uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 6 (šesť) rokov, na výkon ktorého bol podľa § 48 ods.2 písm. b/ Tr. zák. zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie obvinený O. J., ktoré Krajský súd v Nitre uznesením zo 7. mája 2013, sp. zn. 2To 35/2013, podľa § 319 Trestného poriadku ako nedôvodné zamietol.

Obvinený O. J., prostredníctvom obhajkyne JUDr. Ruženy Szabóovej, ktorá mu bola ustanovená opatrením okresného súdu, podal proti vyššie označenému uzneseniu krajského súdu dovolanie, z

dôvodov uvedených v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c/, písm. e/, písm. i/ Trestného poriadku.

V písomných dôvodoch dovolania obvinený uviedol, že v pôvodnom konaní bolo porušené jeho právo na obhajobu, a to zásadným spôsobom, pretože súdy nižších stupňov dôsledne nepreverili jeho obhajobu, že poškodená vypovedala účelovo, v snahe dostať ho do výkonu trestu odňatia slobody, pretože jej vyčítal, že finančné prostriedky získané dedičstvom po ich matke použila výlučne pre svoju potrebu (§ 371 ods.1 písm. c/).

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. e/ Tr. por. dovolateľ vidí v tom, že v jeho veci konal a rozhodoval sudca, ktorý mal byť vylúčený, a teda prvostupňový rozsudok bol vydaný nezákonným sudcom.

Dovolateľ tiež v dovolaní tvrdí, že bol naplnený dovolací dôvod aj podľa písm. i/ § 371 ods. 1 Tr. por., pretože jeho konanie malo byť správne posúdené len ako prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 2 písm. a/, písm. b/ Tr. zák.

Žiadal preto, aby dovolací súd rozsudkom vyslovil porušenie zákona v jeho neprospech, aby súčasne zrušil napadnuté rozhodnutie a prikázal súdu o rozhodnutie ktorého ide, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol, avšak v inom zložení senátu.

Prokurátorka Okresnej prokuratúry v Komárne navrhla dovolanie obvineného J. postupom podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietnuť.

Na podklade podaného dovolania Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací primárne zistil, že dovolanie je prípustné, bolo podané osobou oprávnenou, v zákonnej lehote a mieste, kde tento mimoriadny opravný prostriedok možno podať, ale zároveň zistil aj to, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí podľa § 382 písm. c/ Tr. por. pretože je zrejmé, že nie sú dané dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c/, písm. e/, písm. i/ Trestného poriadku.

V dovolaní obvinený J. namietal, že konaním okresného aj krajského súdu došlo k porušeniu jeho práva na obhajobu, nakoľko sa uvedené súdy nezaoberali preskúmaním dôveryhodnosti výpovedí poškodenej.

Právo na obhajobu každého, proti komu sa vedie trestné stíhanie, je v Trestnom poriadku upravené v ustanovení § 2 ods. 9 Tr. por. Vyjadruje jeden z právnych princípov, na ktorých je vybudované trestné konanie a jeho zmyslom je zabezpečiť úplnú ochranu zákonných záujmov osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie, ako aj prispieť k náležitému zisteniu skutkového stavu a správneho rozhodnutiu.

Právo na obhajobu primárne zahŕňa právo na osobnú obhajobu (§ 34 ods. 1 Tr. por.), právo nechať sa obhajovať obhajcom (§ 34 ods. 1, § 36 Tr. por.), ako aj právo na povinnú obhajobu (§ 37, § 38 Tr. por.). Jednotlivé zložky práva obhajoby v širšom zmysle sú upravené v ďalších ustanoveniach Trestného poriadku.

Dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. je zásadné porušenie práva na obhajobu. Takýmto zásadným porušením by bolo najmä porušenie ustanovení o povinnej obhajobe podľa § 37 Tr. por., ktoré by mohlo mať konkrétny vplyv na vykonanie jednotlivých úkonov trestného konania smerujúcich k vydaniu rozhodnutí procesnej povahy (napr. rozhodnutie o obmedzení osobnej slobody) alebo meritórneho rozhodnutia. Dôležité sú teda aj konkrétne podmienky prípadu, ktoré je potrebné vyhodnotiť individuálne ako aj vo vzájomných súvislostiach.

Nevykonanie dokazovania v rozsahu predpokladanom obvineným a hodnotenie dôkazov spôsobom, ktorý nezodpovedá predstavám obvineného, v posudzovanom prípade ide o spôsob hodnotenia výpovede poškodenej Z., nie je možné uplatniť pod dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. (porušenia práva na obhajobu), ale ide o skrytú formu vyjadrenia záujmu obvineného, aby boli vykonané dôkazy (zistený skutkový stav) v jeho prospech.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. teda naplnený nebol.

K dovolacej námietke obvineného J., že vo veci konal a rozhodoval sudca, ktorý mal byť vylúčený z vykonávania úkonov je potrebné uviesť nasledovné:

Podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku z vykonávania úkonov trestného konania je vylúčený sudca alebo prísediaci sudca, prokurátor, policajt, probačný a mediačný úradník, vyšší súdny úradník, súdny tajomník, asistent prokurátora a zapisovateľ, u ktorého možno mať pochybnosť o nezáujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo pre pomer k inému orgánu činnému v trestnom konaní.

Uvedené ustanovenie Trestného poriadku v záujme zabezpečenia dôvery verejnosti v nestrannosť postupu orgánov činných v trestnom konaní vylučuje z vykonávania úkonov trestného konania ten orgán, u ktorého mohli vzniknúť pochybnosti o jeho nezáujatosti.

Tieto dôvody spočívajú v okolnostiach, ktoré charakterizujú pomer úradnej osoby k prejednávanej veci alebo osobám, ktorých sa úkon priamo dotýka, prípadne k ich zástupcom, splnomocnencom a obhajcom.

Pomerom k prejednávanej veci treba pritom rozumieť určitú zainteresovanosť orgánu trestného konania na skutkoch, pre ktoré sa vedie trestné stíhanie, napr. že orgán trestného konania či jeho príbuzní boli poškodení skutkom, eventuálne orgán trestného konania bol svedkom skutku, pre ktorý sa trestné stíhanie vedie a pod.

Pomerom orgánu trestného konania k osobám uvedeným v § 31 ods. 1 Trestného poriadku sa rozumie vzťah tohto orgánu k niektorej z uvedených osôb, ktorý môže vo verejnosti vyvolať pochybnosti o jeho nezáujatosti práve pre tento vzťah, ktorý prípadne existuje aj mimo rámec konania. Môže spočívať napr. v príbuzenskom a rodinnom pomere úradnej osoby k niektorej z osôb uvedených v § 31 ods. 1 Trestného poriadku, resp. vo vzťahu úzkeho priateľstva alebo aj nepriateľstva vyplývajúceho z toho, že medzi úradnou osobou (napr. sudcom) a niektorou z osôb uvedených v § 31 ods. 1 Trestného poriadku (napr. obžalovaným) došlo v minulosti len ku konfliktu.

Uplatnenie inštitútu § 31 ods. 1 Trestného poriadku o vylúčení orgánov trestného konania teda prichádza do úvahy len vtedy, ak je existencia takéhoto vzťahu, resp. pomeru preukázaná.

Podľa § 32 ods. 6 Tr. por. o námietke zaujatosti strany, ktorá nebola vznesená bezodkladne podľa § 31 ods. 4, alebo ak je dôvodom námietky len procesný postup súdu v konaní, sa nekoná.

V posudzovanej veci obvinený J. písomným podaním z 5. novembra 2012, č.l. 370 namietal, že v jeho veci konal sudca, ktorý je proti nemu zaujatý, rozhodoval aj o jeho vzatí do väzby a celý proces viedol v jeho neprospech len preto, že už bol v minulosti odsúdený.

S poukazom na vyššie citované súvisiace ustanovenia trestného poriadku môže dovolací súd konštatovať, že rozhodnutie napadnuté dovolaním obvineného J. nebolo postihnuté tým, že by vo veci konal a rozhodol sudca, ktorý mal byť vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania, a preto ním uvádzaný dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. e/ Trestného poriadku nie je daný.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku, alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia pričom správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Podstatou správnej právnej kvalifikácie je, že skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní (ktorého správnosť a úplnosť dovolací súd nemôže skúmať a meniť) bol subsumovaný (podradený) pod správnu

skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

Aj v prípade tejto dovolacej námietky dovolací dôvod podľa písm. i/ § 371 ods. 1 Tr. por. naplnený nebol, pretože skutok tak, ako bol na základe výsledkov vykonaného dokazovania súdmi ustálený, bol aj správne právne kvalifikovaný ako zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák.

Najvyšší súd na tomto základe, bez meritórneho preskúmania veci, na neverejnom zasadnutí konštatoval, že je zrejmé nenaplnenie žiadneho dôvodu dovolania uplatneného obvineným, a preto tento mimoriadny opravný prostriedok podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je sťažnosť prípustná.